

ПЕРЕВІРКА ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ

УДК 658.71/.75-027.542

Різуненко Ю.О.,
Студентка 3 курсу
Факультету Консалтингу і Міжнародного бізнесу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Актуальність роботи полягає в тому, що на сьогоднішній день державні закупівлі представляють особливий інтерес, оскільки стосуються практично всіх сфер економіки і є одним з найважливіших засобів соціально-економічної політики країни. Саме від ефективності перевірки державних закупівель залежить не тільки продуктивність, але й швидкість економічного зростання країни. Саме тому для більш детального розуміння перевірки державних закупівель необхідно розглянути теоретичне підґрунтя даного поняття.

Метою роботи є розгляд теоретичних та практичних засад перевірки державних закупівель в Україні.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

1. Виокремити підходи до визначення поняття перевірка державних закупівель
2. Проаналізувати динаміку перевірки державних закупівель
3. Виділити найпоширеніші зловживання у сфері перевірки державних закупівель в Україні

Основними завданнями є дослідження підходів до визначення поняття «перевірка державних закупівель»; визначення ролі та місця перевірки державних закупівель; проведення аналізу функцій державних закупівель у їх тісному зв'язку з функціями державного фінансового контролю; визначення принципів перевірки державних закупівель.

В умовах неспроможності ринкової економіки виникає необхідність у посиленні уваги до обґрунтованості та ефективності державного регулювання національної економіки. Держава як суб'єкт національної

економіки має виступати не лише спостерігачем, але й активним регулятором економічних процесів та явищ.

Багато науковців займаються даною проблематикою серед них:

Дікань Л.В. [1], Бутинець Ф.Ф.[2], Лядова Ю.О. [3], Кожушко О.В. [4] та інші.

Слід зауважити, що державний фінансовий контроль представлений в трьох формах: державний фінансовий аудит, перевірка державних закупівель та інспектування, які закріплені в діючому законодавстві України [5]. Однією з таких форм є перевірка державних закупівель.

На практиці перевірка державних закупівель гальмується через некоректне висвітлення теоретичної основи поняття. Практичний аспект перевірки державних закупівель зображено на рисунку 2. Тому на нинішньому етапі розвитку української економіки, враховуючи суспільні та фінансові чинники особливо необхідним є вдосконалення перевірки державних закупівель. Саме за допомогою перевірки державних закупівель уряд може впливати на структуру національної економіки.

Існує багато визначень поняття «перевірка державних закупівель». Тому доцільно виділити основні підходи до визначення цього поняття, які зображені на рис. 1.

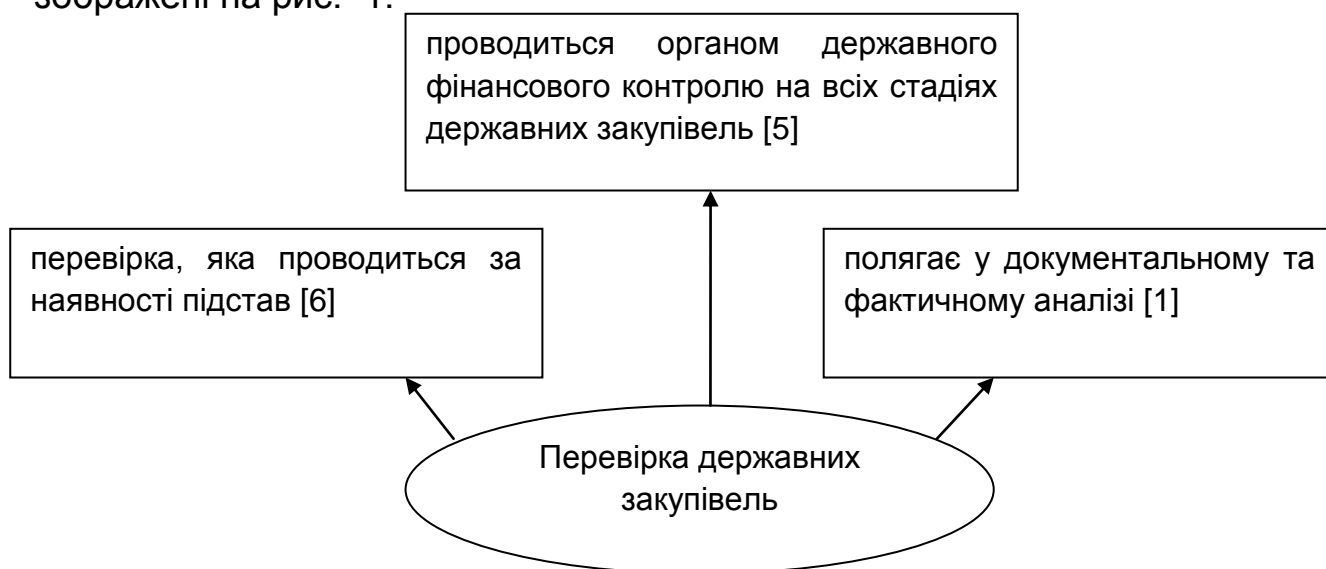

Рис. 1. Основні підходи до визначення поняття «перевірка державних закупівель»

Таким чином, як видно з рисунку 1 можна дати загальне трактування поняття перевірка державних закупівель.

На думку автора, перевірка державних закупівель — перевірка, яка проводиться у документальному та фактичному аналізі дотримання підконтрольними установами законодавства про державні закупівлі та проводиться органом державного фінансового контролю на всіх стадіях державних закупівель.

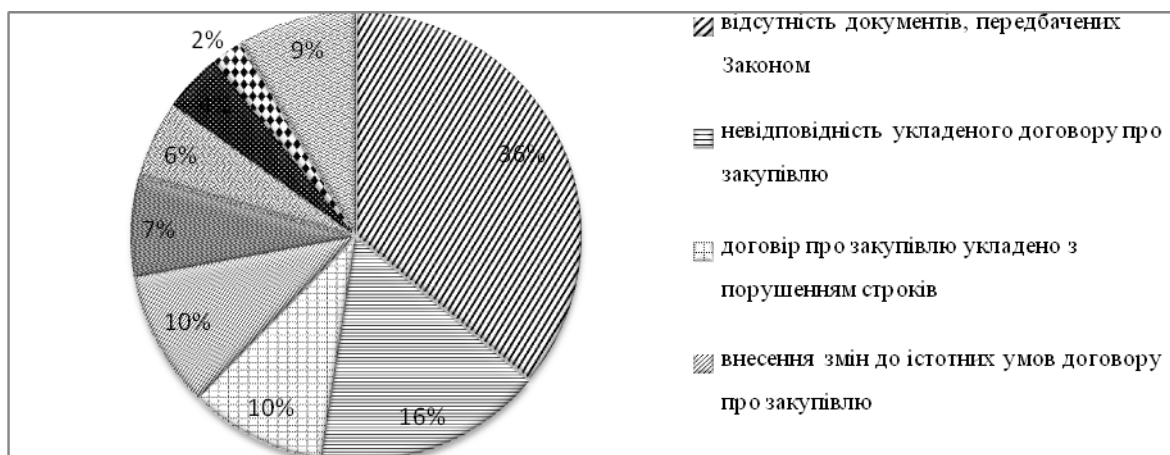

Рис.2 Основні порушення у сфері державних закупівель

Як видно з рисунку 2 серед основних порушень у сфері державних закупівель, які виявлено органами Казначейства слід відмітити:

1. відсутність документів, передбачених Законом, або їх невідповідність встановленим законодавством вимогам щодо оформлення (110 попереджень 36%);

2. невідповідність укладеного договору про закупівлю звіту про результати проведення процедури закупівлі та річному плану закупівель (50 попереджень 16%);

3. договір про закупівлю укладено з порушенням строків, передбачених абзацами третім, четвертим частини другої статті 31, абзацом четвертим частини п'ятої статті 36, абзацом першим частини третьої статті 39 Закону (30 попереджень 10%);

4. внесення змін до істотних умов договору про закупівлю, що суперечать вимогам частин п'ятої та шостої статті 40 Закону (30 попереджень на суму 10%);

5. неоприлюднення або порушення порядку оприлюднення інформації щодо закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти відповідно до вимог законодавства (22 попередження 7%);

6. здійснення закупівлі без застосування процедур, визначених Законом (17 попереджень 6%);

7. відсутність річного плану закупівель (13 попереджень 4%);

8. відображення недостовірних відомостей у звіті про результати проведення процедури закупівлі (7 попереджень 2%);

9. інші порушення (26 попереджень 9%).

Перевірка державних закупівель у сучасних умовах відіграє важливу роль, що обумовлена наявністю великої кількості порушень та зловживань у сфері державних закупівель.

Найпоширеніші з економічних зловживань та порушень у сфері державних закупівель зображено на рисунку 3.

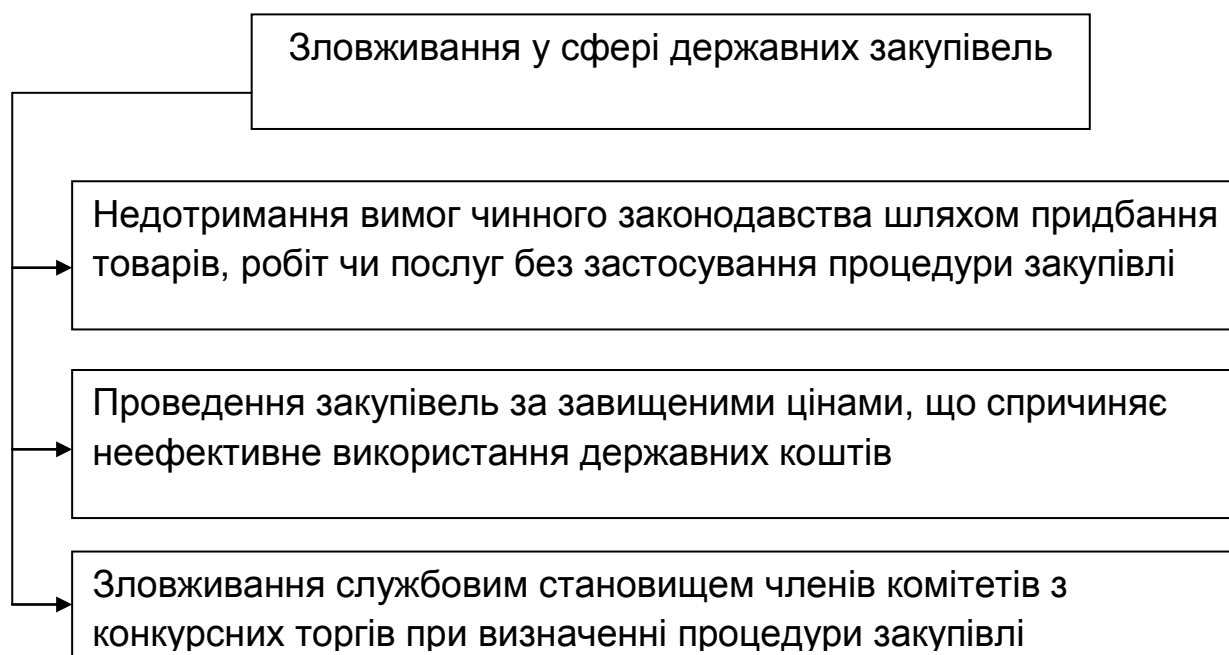

Рис. 3. Зловживання у сфері державних закупівель

Таким чином, розглянувши основний перелік порушень у сфері державних закупівель, потрібно зауважити, що перевірка державних закупівель має велике значення у розвитку країни. Тобто важливого

значення набуває обґрунтування теоретичного визначення поняття перевірка державних закупівель.

Роль перевірки державних закупівель обумовлена значною кількістю правопорушень, які виникають на стадіях державних закупівель. Отже, така форма державного фінансового контролю є важливою та потребує особливої уваги.

Література

1. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія і методологія : монографія /

Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 92 с.

2. Бутинець Ф.Ф. Контроль і ревізія / Ф.Ф. Бутинець, Н.Г. Виговська, Н.М. Малюга, Н.І. Петренко. Вид. Житомир: ПП "Рута", 2002. - 544 с.

3. Лядова Ю.О. Контроль і ревізія фінансових операцій / Л.В. Дікань, Ю.О. Лядова, Н.В. Синюгіна. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 232 с.

4. Кожушко О.В. Реформування фінансового контролю в Україні: проблемні питання та напрями їх вирішення : монографія / Л. В. Дікань, О. В. Кожушко, Т. О. Кривцова та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, професора Дікань Л. В. — Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. — 220 с.

5. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>

6. Методичні рекомендації з проведення органами державної контрольно-ревізійної служби перевірок державних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ua-tenders.com>

Науковий керівник,
к.е.н., доц.

Кривцова Т.О.

Опубліковано в авторській редакції